

Ghiocel Stănescu

județul Galați, n. 1926

„Ne-au mintit și ne-au înșelat”

Într-o zi, poliția română a venit și ne-a spus: „Hai să mergeți la Bug, în Rusia! În cutare timp să fiți pregătiți”. Am plecat cu 50 de căruțe. Eu am plecat cu tata, mama, cinci frați și trei surori. Jandarmeria ne-a promis că ne vor da pământ, că ne vor da case. Dar ne-au mintit și ne-au înșelat.

Am fost escortați de jandarmerie. De fiecare dată când ajungeam într-o comună, ne lua alt post de jandarmi. Și aşa am fost trecuți peste Prut și peste Nistru. Cu jandarmeria tot timpul în față și-n spate. Până când am ajuns în Rusia, acolo la Bug. Acolo, ne-a luat căruțele, ne-a luat caii și catărăi și i-au băgat la colhoz. Tata avea patru cai, mai mulți catărăi și o căruță bună.

Trebuia să mergem la lucru, la grâu, la fân. Când mama n-a mers la muncă, a venit un brigadier, un rus, și i-a tras mamei cu bățul una-n cap.

Când a venit iarna, s-au făcut bordeie în pământ. Trei metri în pământ. Și s-au pus niște lemne și pământ deasupra. Fără usă, fără geamuri. Am stat o iarnă acolo. În primăvară ne-au dus aproape de Tridubi. Acolo ne-au pus să lucrăm într-o pădure. Ne-au dat joagăr [fierastrău] și topoare.

Și tăiam copaci. Din iaia mari, cât trei oameni în brațe. Am mers și eu, am mers cu tata. Dar ne-a fost frică că dacă cădea un copac, cădea câte 100 de metri, poate mai mult. Am muncit până la iarnă. Acolo, aproape de noi, erau și evrei. Stăteau într-un lagăr. Și era un gard de șase metri, cu sărmă ghimpată, de nu putea să treacă nici vrabia.

Mai târziu, ne-au băgat într-un colhoz, pe alții în case. Am stat până în primăvară. Acolo era un comandanț român, care a spus: „Mai Bulibașă, vrei să stai aici, în Rusia, sau vrei să mergi în România?”. „Nu, merg în România, că noi acolo suntem crescuți și botezăți”. Că se întorceau nemții înapoi. „Când o să fie să plecăm, vă anunț eu”, a zis colonelul de armată.

Când a venit timpul, a spus: „Hai! Bulibașă, spune oamenilor tăi să se pregătească. Mergem în România”.

Când am ajuns la Nistru și am vrut să trecem podul, alergau acolo doi nemți. Mama a spus fratelui meu mai mare „Hai să mergem de aici, că ne împușcă nemții”. N-am putut merge mai departe, că nu ne lăsau. Am mai stat vreo trei luni de zile în Basarabia. Și ne-a prins tifosul acolo și au murit o grămadă de oameni. Dacă unul nu mai putea să mai meargă pe drum, nemții puneau pistolul și-l împușcau.

Ne-am chinuit o grămadă să trecem Prutul [în România]. Muream de foame, mâncam grăunțe. A venit un viscol și a ținut trei zile. Am făcut un foc și încălzeam zăpada și coceam porumbul acolo. Iar când trebuia, să mă iertați, să ne pișăm, ne pișăm într-o cutie de mazăre și ne încălzeam și de la apă aia. Ne-am chinuit o grămadă. De-abia am ajuns până în România.

Primara orașului Krasnenkoe (actualmente, Ucraina), Tatiana Kondrachuk, arată locul în care, între anii 1942-1943, nenumărați romi au fost forțați să locuiescă în bordeie și colibe de pământ. Pe locul acesta se intinde astăzi o pădure.

În Krasnenkoe, în lagărul unde a fost deportat Ghiocel Stănescu, de câțiva ani, acesta amintește de destinul romilor. Monumentul a fost ridicat din inițiativa unui fermier din partea locului.

Populația din Krasnenkoe a crezut inițial că romii deportați acolo veneau din Serbia. Drept urmare, inscripția de pe monument le atribuie o proveniență sârbească.

